

СЛАВЯНИКИ

ГОДИНА IV.

Русчукъ 5 Януарий 1883.

БРОЙ 51

Излъза два пъти въ седмичната въска:
Сръда и Събота.
Цъка
За година . . . 5 е. рубли златни.
За шестък месеци 3 е. рубли .

Сичко, която са отнася до въстника, надписана е направо до
T. X. Станчевъ въ Русчукъ.
Неплатени нисма не са приематъ.
Ръкописи назадъ се непръщатъ.

За Обявления се заплаща:

За всѣки редъ при прѣвъ путь 20 стот.
За " " " вторий путь, 10 "

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Умоляваме приятелите на народната ни журналистика, които не получаватъ „Славянинъ“, да се запишатъ за абонати; отъ Новата година (брой 50-и) до свършака на годината ще заплатятъ три ср. рубли. Желающтъ да получаватъ „Славянинъ“, нека се отнесатъ направо до редакцията въ Руссе, като явятъ точно адреса си и мѣстопребиванието си. — Всѣка по-ржчка трѣбва да бѫде придружена и съ стойността.

Гусе, 4 Январь 1883.

Новата година настанила отъ неизвестни измислени въчех и нѣколко дни, тя ни намѣри невѣсели, опаднали духомъ залъ расположени, незадоволни, люто насърбени, лишиени отъ всѣка надѣжда, отъ сичко което крепи народнѣтѣ. Подобна година на да ли е посрѣдъцъ до днесъ Българския народъ! Разединенъ, отчужденъ, горчиво угнѣтенъ и до крайностъ несправданъ стѫпѣ въ год. 1883. Тукъ не ни е рѣчта само за Българетѣ въ княжеството, на които положението е едно отъ пай-плачевнитѣ, говоримъ за цѣлия Български народъ, когото гледаме съ очитѣ си, раздѣленъ на нѣколко части, лишенъ отъ сички правдии, приседванъ на всѣка стъпка, погруженъ въ неизвѣстность, застрашенъ съ мрачна бъдущностъ! Кой Българинъ невижда лошото, петъримо и несносно положение въ което са памира, кой неосѣща тяжестта на живота си, кой непредчувствува че неговата съдба е злочеста, че бъднината му е залъ погруzenа? Ний невиждаме нито едного задоволенъ! Чиновници, священици, учители, търговци, адвокати, занаятчи, земедѣлци, работници, сички нерасположени, незадоволни, насърбени, отчаяни; явно вече исповѣдватъ, че имъ тежи живота, признаватъ че невѣрви, че не са очаква нещо добро! Това не сѫ голи думи, това не сѫ измислици, попитайте себѣ си, попитайте ближнитѣ си и ще видите, какво ще ви отговорятъ. И пай-богатия ще ви каже че не е задоволенъ отъ положението си, че не е вѣсъ! Но онова което се забива съ самитѣ настъ, кое то е явно прѣдъ очитѣ ни, което ни мжчи, защо да го кримъ, защо да го неизповѣдаме, защо да не признаемъ нестиината, защо да не бѣдемъ искренини, защо да не потърсимъ лекъ на болката. Новата година ни намѣри въ неиз приятно положение, въ голѣмо отчаяние, трѣбва да се оставимъ така да премине въ безполезностъ, когато ни еж извѣстни причинитѣ на болкитѣ? Трѣбва ли да се изминѫтъ 365 дни, а ние да не извлечемъ отъ тѣхъ никаква полза за живота си? Ако страдаме отъ грѣховетѣ си или за грѣховетѣ на извѣстни личи-

ности, които ни тласнаха, то косъ мислено въ това несноено положение, то намъ принадлежи да потърсимъ избавлението си, да предвидимъ злото косто ни грози, ако некаме да се некаемъ отъ постъпките си; народнъ еж сами създатели на положението си, отъ тъхъ зависи, да бъдатъ добре или зло, отъ тъхъ, да напредиуватъ или назадиуватъ. Какво можемъ направи, ще понитатъ на върно мнозина? Нищо по-въче отъ основата ~~на~~ на ползва; здружението, мѣждусобното споразумѣние, взимното съгласие, въ тъхъ състои нашето спасение, тѣ ще ни спомогнатъ, тѣ ще ни избавятъ. Хладнокръвните, отпаданието духомъ, отчаянието, които за жалостъ по настоящемъ владѣятъ ~~и~~ честъ, трѣбва да изчезнатъ, да се ~~отклонятъ~~ изъ помѣжду настъ, на също да ~~изгледнемъ~~ съ по-живи ногаѣди, съ по-голяма сердозностъ, по-искренно, по-~~ти~~ ^{ти}тически, како същеврѣменно ~~и~~ членмъ участие въ великото дѣло, да помогамъ на всѣка благотворителна цѣль, на сичко, което требва да се извърши за въ полза на отечеството. Цѣкът е ~~членмъ~~ поправлението, невѣроятно възвишението.

Не само Българския патриотизъ, но и числото на Българските патриоти се значително умали! Гдѣ е огъзи рѣшилни Български синове, които голи и боси, тичаха въ Сърбия да се биха съ турците, гдѣ е ония патриоти, които си продадоха стоките, напуснаха заниманието и потрониха капитаните да помогатъ за освобождението на отечеството, гдѣ е ония родолюбци, които бѣхъ основали въ сѣкн градъ читалища, дружества и др. благодѣтелий завѣденія, гдѣ е апостолите, които пътуваха постоянно изъ България, да разбуджатъ народния духъ и приуготовляватъ народа на въстание, гдѣ е Българските юнаци, които са бориха въ Арѣновския манастиръ и по други мѣста? Нѣма ги не, днесъ нѣма ония патриоти, тѣ изчезнаха, изчезна и патриотизътъ, изчезна живия духъ, изчезна мѣждусобната любовъ, съгласието и уважението! Само единъ споменъ остана отъ миналото, а настоящето, то е жалостно, то е плачевно, то е възмутително! О, колко славно бѣше когато ни освобождаваха нашиятъ братия руси, каква радостъ, какво вѣселие бѣше въ ония златни минути, когато се спомене отъ рамената ни турския хомотъ; съ какво въхипенение посрѣдъцахме нашиятъ братушки, които идѣхъ съ пушки на рамо да ни освобождаватъ, да прогонятъ свирепите турци! Гдѣ е тя радостъ, гдѣ е то вѣселие, гдѣ е то ^{чудно} въхипенение? И то изчеза ^{ло}, щото ^{то} ^{търъ!} Днесъ умисленъ, ритъ и изобщо интеочакваме безъ ^{да} да дадяха нѣкое и то лѣти, години ^{ние} за да се сближава ^{живява} наша Българска прѣдъ. Кой винопрѣдъ да се помога на ствата или народа?

дадътъ потикъ на всичко както се е въз-
ва? ... Когато си познавате болката,
нека си потърсимъ сами лекъ.

взглядъ

На Санитарное состояние сельского народонаселения въ Болгарии.

Долгомъ человѣка по возможности своей стараться прнести хоть малую дань въ пользу общественного добра, а потому, пишу я настоящую статью и бытъ бы счастливъ — еслибы она заслужила вниманія заботящаго о благѣ своихъ подданныхъ Правительства, прнесла облегченіе страждущему, селянину.

Въ послѣдніе годы, имѣть я честь состоять на службѣ Окружного Лѣкаря въ Бѣлградчинскомъ Округѣ. — По обязанности моей посѣщаю округъ съ Санитарною цѣлью; по долгу моего лѣкарскаго призванія, а даже и по необходимости, тщательно наблюдалъ и всматривался я, въ житѣ бытѣ сельскаго Народонаселенія, ввѣреннаго мнѣ округа.

Съ крайними прискорбіємъ видѣть и все зло и у-
бѣдилъ о причинахъ какъ физическихъ такъ и нрав-
ственныхъ страданій сельского народонаселенія; а какъ
врачъ видя безсильность мою нести дѣйствительную по-
мощь Сельчанамъ при настоящихъ существующихъ труд-
ныхъ условіяхъ его жизни, по долгу совѣсти и состра-
данія размышлялъ я надъ способами — предупрежденія
существующаго зла и обдумывалъ способы и средства
для пресечения причинъ застрашающей пропорціи забо-
льваній а затѣмъ и смертности — и привелъ къ тому
заключенію что средства и улучшенія такія, должны
быть самыя элементарныя, дешевыя, то есть соотвѣт-
ственно пропорціональныя карману, уровню познаній и
привычкамъ сельского обывателя, который привыкъ поч-
ти къ первобытному житию — бытю.

Селянъ будучи прежде подъ игомъ Турецкимъ, для охраненія себя отъ хищности Мусулманской, съ цѣлью притворяться бѣдными, а силою вѣковъ привыкли къ страданіямъ и лишнѣямъ, полуудиваго существованія — по неволѣ, — хотя порядокъ вещей благодаря Всевишеннаго измѣнился, но горемелчный селянинъ разъ по привичкѣ, а погомъ, по причинѣ своей певинной безсознательности неумѣя себѣ самъ помочь, — ибо невидѣвъ ничего лучшаго и изъ боязни перемѣнъ нынѣ даже какого либо улучшенія нежелаетъ. —

Чтобы выказать главные причины страданий и лишений сказанного населения, какъ лѣкарь прикоснусь только Санитарной стороны, стараюсь пластичный и осязательный описать картину ихъ страданий и лишений, при томъ излагая иѣкоторыя мои наблюденія Правительству, для принятія мѣръ къ устраненію и предупрежденію такихъ.

Первой и самой главной причиной заболеваний и смертности, есть устроиство ихъ жилищныхъ домовъ, а именно: дома эти по большей части съ тонкими глиняными смычками, неимѣющими печей; но на подобіе куреня, по среди такого жилья съ ранняго утра до поздней ночи пылають громадныя костри дровъ, а отъ которыхъ теплота во всее незадеживается въ жильяхъ, во вмѣсть съ дымомъ постоянно улетучивается чрезъ сквоз-

ныя отверстия нарочно сдѣланыя въ потолкѣ изъ
Въ такихъ то хижинахъ, семейства и посѣтители особенно въ зимній сезонъ находятся постоянно подъ ногами, а грѣясь никогда не согрѣваются, ибо съ исполосованы согрѣвается, съ другой стороны зѣбнутъ. Ли начальство отъ неравномѣрного распределенія поскорѣ тамъ но являются личица, защото негодованіето внутренни енгъ ни вѣ да препѣннява чамаде на тѣрпеніето си. За сега толкъ «имѣйши спинати да синнати»

Миналата събота се погребало тѣлото на покойния Гамбета въ Парижъ най-тържественно. Предсѣдателя на републиката Греви подписа декретъ, съ когото нареджда щото Гамбета да се зарови на държавенъ счетъ, като бивши шефъ на държавата и съ сичкитъ по-

При такихъ то устройствѣ ихъ жилищъ, матери рождаются своихъ дѣтей и ихъ воспитываютъ.

Какъ матери больныя посѣтъ родовъ тѣмъ паче подвергаются серьезному заболѣванію, новорожденный же дѣти непереносятъ сурою окружющей среды, въ многочисленности заболѣваются и мрутъ. Гдѣ же есть причина заболѣваній родильницъ и большая численность смертности огобено между — дѣтьми?

Именно она и лежитъ въ дурномъ и небрежномъ устройствѣ ихъ жилищъ; ибо больна мать, въ такой невыносимой даже для здороваго человѣка атмосфѣре, простиживается окончательно; а омыаемыя новорожденныя по той же самой причинѣ заболѣваются и мрутъ.

Огь помянутаго устройства ихъ жилищъ существуетъ еще и иное зло, расположивающа къ разстройству брюшныхъ органовъ, а отъ онаго впослѣдствиѣхъ является цѣлый рядъ разныхъ заболѣваній, а именно ихъ способъ печени хѣба:

Хѣбъ у нихъ приготовляется безъ фермента, то есть: (кислаго тѣсто, иль дрождѣй) и пекутъ его въ зольѣ, предварительно покрывъ жестянинъ колпакомъ, такой злокачественный хѣбъ введенный въ желудокъ, неможеть быть досгаточно пропитываемъ желудочными кислотами и по сему часть его растворяется и ассимилируется; другая же часть, разстраивая пищеварительные органы, пропадаетъ безъ пользы.

Высказавъ вышеупомянутыя главыши причины дѣствующія такъ губительно на сельское народонаселеніе, я еще считаю долгомъ сказать слово и о экономії лѣсовъ съ Санитарной точки зрѣнія, а именно: что первоначальнымъ такимъ отоплениемъ, какъ и практикуемое еще отопление у зажиточныхъ селянъ, — жестянными печами истребляется очень много лѣсного матеріала, который количество оставалось бы въ экономії страны, ибо отъ этихъ топокъ атмосфера неравнѣнна; Иль жаркой мгновенно остываетъ и дѣствуетъ вредно на здоровье; въ свою очередь за истреблениемъ лѣсовъ, что примѣщается почти съ каждымъ годомъ, послѣдствія каждому извѣстны: ибо за ихъ истреблениемъ метеорологическая а затѣмъ и климатическая условія измѣняются, а изъ-прежде благодатной и плодородной страны, страна дѣлается сухой, пустынной, бесплодной и даже вредной для здоровья, — самыми близкими тому доказательствомъ служатъ цѣлые провинціи, какъ напримеръ Добруджа; гдѣ послѣдовало истребление лѣсовъ, тамъ упадокъ сельского хозяйства, слѣдствіемъ неестественнаго климата; а за уменьшениемъ плодородія по статистическимъ даннымъ слѣдуетъ медленное пристраніе Народонаселенія въ странахъ, упадокъ цивилизациіи, болѣзни въ большой силѣ господствують и большія жертвы отъ смертности, чмъ служатъ тоже самыми убѣдительными доказательствомъ, тѣ громаднѣйшія пристранія: кладбищъ — встрѣчаемыя тамъ по всюду.

По сему, по моему мнѣнію, для того чтобы знать о состояніи климата всѣхъ мѣстностей-какой либо страны или Господарства, необходимо правительствамъ сдѣлать распоряженіе, чтобы во всѣхъ мѣстностяхъ государства производились бы самыя тщательныя Метеорологическія наблюденія, да бы при ихъ перемѣнахъ неблагопріятно дѣствующихъ на здоровье обитателей и упадокъ плодородія, правительство могло бы, основываясь на фактахъ, противъ зла принимать радикальныя мѣры сообразны возникшимъ надобностямъ; и отъ сказанныхъ наблюденій можно было бы судить о прогрессѣ сельскаго хозяйства, или о его упадкѣ.

Для того чтобы уменьшить въ селеніяхъ число заболѣваній и смертности, первымъ и самыми необходимыми условіемъ есть устраненіе причинъ порождающихъ таковое зло, благоразумными мѣрами, которые только одно правительство заботящееся о благосостояніи своихъ подданныхъ, мало по малу, то есть: съ временемъ осуществить можетъ; ибо пріѣдется не только нести необходимыя издержки, но и вести споръ съ закоренѣлыми вѣками прѣразсудками и привычками.

Хотя же въ настоящее время Правительство издерживаетъ большія суммы на устройство больницъ и на врачей; но, ни эи и учрежденія, ни врачи, не въ достаткѣ не только прѣратить, но даже и уменьшить съѣзы превышающее ихъ силы; затѣмъ всѣ издержки и насыѣзы издерживаемы Правительствомъ на поѣздки враѣтъ. „Съѣзы на една-тарію, полѣзныи были бы предпринятъ на Алеко папъ...“

Иль София ии съобщавать, че жители-камарата, иѣли да станатъ иѣкакви съ приготвени запитвания къмъ Н. Пр. Ген. Соболева; запитванията цѣль да ги задава всесиѣстнія великия патриотъ и бившии предсѣдателъ на Пловдивенския окр. сѣдѣ Шиваровъ, комуто се обещаѣтъ голѣмъ меснетъ за този му трудъ. Ако стане подобно иѣщо, реда идва на Пловдивенци, да попитатъ бившия си предсѣдателъ издателъ Т. Х. Станчевъ

устроило бы такой модель домикъ, тогда, жители убѣдясь о выгодахъ такого жилища, съ охотой строили бы свои дома по указанному Правительствомъ дешевому образцу а не по неудобополнимому. —

Такая реформа жилищъ, дала бы нестолько пріятный видъ странѣ, но и принесла бы неисчислимъ пользу, ибо влѣвъ благотѣльно на Санитарное условіе жителей, взѣсть съѣзъ и большой выигришъ на лѣскомъ матеріалѣ — съ сохраненіемъ лѣсовъ отъ бесполезной эксплуатации.

Польза отъ этихъ моделей домиковъ неисчислимъ, сдѣланія печки съ вѣкошками удерживали бы равномерную теплоту въ жилищахъ, при выигришѣ на лѣсномъ матеріалѣ, въ нихъ удобно бы было вынекать хѣбъ съ ферментомъ и варить здоровую пищу; селянинъ посѣтъ трудовъ, могъ бы спать раздѣвшимся а не на землѣ, но на устроенныхъ съдосокъ возвышнѣяхъ или кроватяхъ, при томъ, удобно и работать въ долгія и зимнѣя ночи; родильницы же и дѣти нестрадали бы и свободно безъ страха простуды совершились бы омовенія; — Словомъ устранилась бы большая часть причинъ порождающихъ болѣзни, а за тѣмъ уменьшилась бы и смертность, ибо тогда и помочь врачей бы лабы въможна и дѣйствительна, а затѣмъ и экономія страны выигралабы на живыхъ и матеріальныхъ силахъ страны Государства Болгаріи.

Русчукъ 30 Декабря 1882 г.

Л. Шиманскій

До господина редактора на вѣстникъ "La Bulgarie"

Въ 20 брой на уважаемий ви вѣстникъ имахъ честта да прочетъ слѣдующето: «Научаваме се гѣ присърбие, че кр. К. Мирски, Варненски депутатъ, далъ оставката си, не знаемъ, по какви причини.» Тѣ като протоколъ съ на засѣданіето на Народното Събрание отъ $\frac{15}{27}$ текущий мѣсецъ, когато съ принудихъ да протестирамъ и, всѣдѣствие на това, да сложи май data си, още $\frac{1}{2}$ обнародвани, нито пъкъ е прочетено до сега въ тъкое засѣданіе писменното заявление, което подадохъ на втори денъ (на $\frac{16}{28}$ с. м.) Господину Предсѣдателю на Народното Събрание, счетохъ си за дѣлъностъ да дамъ долното кратко обяснение: Въ проекта за Правилника на III Народното Обикновено Събрание бѣжъ се помѣстили отъ Комисията всички онѣзи статии отъ Конституцията, които се относатъ до всѣтъръшній редъ на Събранието (ст. 99—103, 115—117), слѣдователно, помѣсти се въ Правилника и ст. 109 отъ Конституцията. Рѣшенето именно по тая статия 109 (въ Правилника ст. 23) ме принуди да протестирамъ и да се оттегля. Народното Събрание въ знаменитото си засѣданіе отъ $\frac{15}{27}$ т. м. постанови едно рѣшеніе, чрезъ което прогледа и измѣни цѣлата алинея втора отъ ст. 109 на Конституцията. Тая статия, както се знае, дава на всѣкіи депутатъ право да внесе въ Народното Събрание за разглежданіе всѣкакви законопроекти или предложения (разбира се непротивъ на основнѣи закоni), стига тѣ само да носятъ подпись на една четвъртъ отъ присѣтвующи депутати. Между това, Народното Събрание рѣши, безъ да има, това право, мисля, че по Щѣлномощията отъ $\frac{1}{13}$ Юлий 1881, че депутатите имали право да внесатъ проекти само: 1) по бюджета, 2) по отдаване общественни сгради, 3) по склоняване заеми, 4) по въпроси отъ международнѣи характери, и 5) по финансѣи въобще. Тѣ, Народното Събрание направи сѫщественно нарушение, на самите щѣлномощия дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО отъ Великото Народно Събрание на $\frac{1}{13}$ Юлий 1881 и чѣлькувани на иено и несъмѣнно чрезъ Височайшии Манифестъ отъ сѫщата data. Споредъ Щѣлномощията (ст. I), НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО получи право да издава и самъ укази или закони (ст. 19 п. 2 отъ Устава на Дѣрж. Съѣтъ), но това, мисля, не значи, че народните представители сѫ ограничени съ това дадено право на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, да внесатъ тѣ въ Народното Обикновено Събрание само законопроекти по финансѣи и по международнѣи отношения. Тогава, какъвъ смѣнѣ иматъ Височайшии Манифестъ отъ $\frac{1}{13}$ Юлий 1881 думитѣ: «Правата на народа, припознати отъ Конституцията, оставатъ и за напредъ като основа на нашето общество право,» и това, «всѣка година и въ извѣнредни случаи ще ми бѫде една приятна дѣлностъ, да свиквамъ представителъ на народа, за да обсѫдятъ онѣзи въпроси, които се отнасятъ до жизненнии интереси на Княжеството? Огь изложеното става чено като день, че Йѣл-оргъзъ, чиновнико Събрание и сега става съюзъ улеснение да същбогато може, всѣкакви знаемъ; но въ сѣкіи случай си и да се отнасятъ тѣ съ отъ висока важностъ, на които днитѣ на отношения, се потърсятъ и до колкото въѣрзинава на Народното жалимъ за безвременното погрѣши права, отъ онѣзи съ ганъ, отъ когото можеше да сѣдне съ рѣшението си ставане противъ нашетъ консерва и Височайшии думи на «Работа» съ добро око.

то и правилното и главното

занятие^{*)} на Народното представителство, казва НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, ще бѫде икономическото положение на страната. Това не показва ли, че можгъ да се занимаватъ народните представители и съ други жизнени интереси на Княжеството? Че Народното Обикновено Събрание има право да взема инициатива за всѣкакви законопроекти, не противорѣчащи на основните закони, а не само финансови и между народни въпроси, доказателство и буквата въ) отъ ст. 19 на Устава за Дѣржавній Съѣтъ гдѣто е казано, че Дѣрж. Съѣтъ, между друго, дава легѣнисъ върху всички онѣзи (не гласи само върху финансови и между народни въпроси!) Законопроекти, които би му препроводило Народното Събрание. Най сеятѣ, съ това, гдѣто Народното Обикновено Събрание прогледа и измѣни ст. 109 отъ Конституцията (ст. 23 отъ Правилника си), като си даде учредителенъ характеръ, то превиши, по моето скромно мнѣніе, най очвидно предоставената нему власть, като то само, по своя инициатива не поне по предложение изготовлено и обсѫдено предварително отъ Дѣрж. Съѣтъ (ст. 19 п. б Устава на Съѣтъ) ограничи правата си, когато неговите права временно може да се ограничаватъ, споредъ Щѣлномощията, само по Височайше распорѣжданіе, а за винаги само отъ Великото Народно Събрание (ст. III Щѣлномощията). Тѣзи сѫ причинитѣ, които, на основание правото ми, да дѣйствуватъ въ даний случай свободно по свое убеждение и съѣтъ (ст. 93 Конституцията), като депутатъ, представляюща не само Варненското окрѣжие, което ми е направило високата честь да ме избере, но всичката дѣржава (ст. 91 Избирателни Законъ), като представител не само на избирателите ми, но и на цѣлии народъ въ Княжеството, тѣзи сѫ причинитѣ, които ме принудихъ, съгласно и съ положената ми клетва въ Събранието, да счетъ противъ съѣтъ да продължавамъ да бѫдѫ народенъ предсѣдател въ това Събрание, да протестирамъ високо за допустимъ отъ него сѫществени законопарушения, и за да не бѫдѫ отгоренъ за никое по чататъша дѣйствието на Събранието, да си дамъ оставката отъ възложената ми дѣлностъ, съ която се бѫхъ драговолно наговарилъ за общето благо на народа (ст. 92 Избират. Законъ).

София, 20 Декември 1882.

Съ дѣлбого почитание
Кр. Ив. Мирски

ДОЛИСКИ.

Пловдивъ 2 Януаръ 1883 г.

Г-н Редакторе!

Въ 49 ий брой на уважаемий Ви вѣстникъ «Славянинъ» прочетехъ, че учителитѣ отъ Пловдивъ сѧ го готвили да напуснатъ училищата, тѣ като не имъ сѫ плащили за три мѣсеки. Това което прочетохъ въ вѣстника Ви е цѣла аксиома и върху това именно желая да покажа и ѿщо, за да видѣтъ и прочетѣтъ жителитѣ и отъ други градове, същевременно, като взиматъ урокъ, че съ постъпки подобни на нашето Общинско управление, които постъпки ще изложа по надолу не си издѣржатъ училища, или ако може; никой неможе да гарантира.

Огь какъ съмъ запомнилъ азъ, па и по предание на постари хора отъ менъ, никога не сѫ ся затваряли училищата; по благодарение на състава на днешното Общ. управление, които съставъ е противъ волята на гражданитѣ, защо избрали чѣловекъ за Общ. управление министъ година не ся погверди и тѣси останаха и благодарение на тоя съставъ, а особено же Г-нъ Касиеръ П. Николову училищата ни ся затвориха и то защото кефа на господствому тѣи благоволия. Г-нъ Николовъ както и другаритѣ му за да сѫ покажатъ добри предъ гражданитѣ, които минала година ги неизбраха, боязъ сѫ да понекатъ вложението училището и учителитѣ лѣгати въѣкой денъ и по некога изгонвани по кидрилични начини отъ Общ. управление когато отивали да получатъ платитѣ си врѣмѧто минало и вѣкиму отъ тѣхъ се слѣдало да получи за Рожд. Христово платя за три мѣсеки; но надѣждата и заявлението на учителитѣ останали не испълнени и та-ка изграждатъ на учителитѣ, които при всѣквидневнитѣ групти и вдигатъ прахъ на дѣцата тѣржатъ и поемжъ прахъ и за такъвъ денъ да не получатъ ни парж, когато иматъ да взематъ! това съ настена туди-вилно и който и да бѣше на тѣхно място напусналъ би, които тѣ и направиха. Освѣнъ, че училищата ни стоха иѣвко дена затворени; во и църквите за Колада останаха безъ исалтови. Йѣко отъ гражданитѣ, които сѫ си плашили училищното право вихаха на касиера; «кои е причината та да ходятъ дѣцата ни по улиците и черковитѣ ни да оставатъ като пусти безъ исалтове? А г-нъ касиеръ намѣсто да се извини предъ гражданитѣ, че нѣма пари или, че не успѣлъ да внесе по иѣко причини, лѣжи ги като казава: «азъ молихъ учителитѣ съ пари, а тѣ ги не приемжатъ. Съ такива

^{*)} Разбира се, не единичното,

лъжи г-нъ Каснеръ изглежда своята погребка, а където учителите, на които не стига да се преследват само отъ „Силници на деня“ во още да еж кътвятът отъ г-нъ Каснеръ, на когото за избирането съз помагали и тъ.

Какви шекури обича да употребява г-нъ П. Николовъ за испанование на учителите, което ми е разказано чакът отъ тъхъ, не искамъ да опирамъ, по причината да не би и новия каснеръ, когото ще изберемъ за напрѣдъ да вземъ уроци отъ Г-на Николова.

Отъ всичко това, читалищъ на уважаеми Ви вѣстникъ „Славянинъ“ ще еж убѣдятъ, че учителите съвъ правото си да затворятъ, защото на всички почти приходъ за поддръжание семействата имъ е незвидната имъ учителска плата.

Ако и да са затвориха училищата въ които може да дълго време да бухатъ бухали отъ такивато постъпки на Каснера; но гражданищъ трѣба да благодари г-ну Директору Бъръшлянову, който съ своите същии е можалъ да умири учителите, които вече почнаха занятието си, но съ условие които ще казватъ на го отъ тъхъ, че до 10-и того Януарий ако имъ ся не плати не ще бѫде за чудо, ако чакъ затворятъ училищата.

Нѣка сега види читащата публика до които може да грижи Общ. управление за училищата ви, които представляватъ градъ ни и за които наистъто да съгрижимъ дано отъ година на година да бѫдатъ въ по добро състояние, а то напротивъ са призиратъ и то отъ тия на които градъ е възложилъ грижата.

Единъ гражданинъ.

г. Лѣсковецъ 29-и Декември 1882 год.

Г-не Редакторе на В. „Славянинъ“

Много пѫти са е писало и говорило за положението на работите, въ г. Лѣсковецъ, съ цель дано да направятъ и дано тръгнатъ въ пѫтъ на правдата, по когото като върви дѣлъка населението, на града ни, може да расправя вѣднитъ на невежеството, и да възле въ областта на просвещението. Съ тъзи цѣль, казвамъ, са е писало вѣкоако пѫти, да може да са обѣрне поне вниманието на водителятъ на работите въ градецъ на, отъ които (водителятъ) зависи поправянието и цѣлътъ състояние на Лѣсковецъ. Колко е жално и даже сърамъ единъ градецъ, който са състои отъ 10,000 жители да нѣма рѣдъ въ работите си! Въ Турското време когато пѫзахме подъ тѣжкото иго и когато са бѣсеха и колиха нашии баци и братия, въ Лѣсковецъ имахме класно училище, но днѣска, за срамъ и безчестие са затвори класното училище, и са обѣрина на 4-ри Огѣлени; голѣмъ напрѣдъкъ! Като сме свободни, вмѣсто да напрѣдъваме, ний отиваме назадъ, чудно вѣщо! Вѣжкой отъ по старитѣ ни съграждани, подиръ които са води просветото население, казва: ний сме дѣлъска много добре, защото за учители са даватъ по малко пари и минаваме икономически, а синовете имъ, които са свѣршили I и II класове на тукашното класно училище, отиватъ въ Търново и въ с. г. Орѣховица да са учатъ, гдѣто похарчватъ двойно и тройно пари, съ които пари можеше да са издѣржа въ Лѣсковецъ едно трикласно народ. училище, което може да са посещава не само отъ бѣгати, но и отъ бѣдни ученици. Но при тъзи загуба, учениците ни прѣтърпяватъ и голѣми неудобства, като: вѣжкой ученикъ по ерѣдъ зимнитѣ студеніи дни е длъженъ да си идва и отива въ седмицата поне два пѫти, да достави нужните си потребности, за живение.

Тъзи е причината г-не Редакторе, гдѣто градецъ ни не напрѣдъва, а остава назадъ. Много отъ съгражданинъ ни казватъ: защо азъ да издѣржамъ и сиромахътъ, който не ми е направилъ нищо; безъ да види, че парите които харси за синътъ си, може да издѣржа около него двама бѣдни ученика. Пуста завистъ ще не прави! тя е причината както знаемъ да са затворихъ много учрѣждения, за съжаление е, че и въ нашето бѣдно и толкова слабо общество, тя са вмѣшинала толкова рано.

Читалището, както знаете Г-не Редакторе, което са беше основано прѣдъ три години, подъ название „Наидѣлъкъ“, като видѣло лошото състояние на училища та въ гр. ни, рѣши да положи всички си капиталъ, да основе едно учебно заведение, въ което да се помѣстятъ три класа, така що по този начинъ да отстрави горѣ изложенитѣ неудобства и причини, които карать по бѣднитѣ на граждани да оставатъ въ невежество. Но тѣ като капитала на читалището не е голѣмъ, щото да може да съгради едно такова голѣмо здание, то отъ едно отъ своите засѣданіе рѣши, че за да утолѣми капиталътъ си, трѣба да са въсползува и отъ визититѣ посѣщенія, отъ които са избиратъ не малко пари. Но този начинъ читалището са въсползува и начна все повече и повече да утолѣмива капиталътъ си. Но съ прескърбие гѣдаме какъ са внасятъ волнитѣ помощи, отъ страна на вѣкон отъ водителятъ на просвещението и нравствеността, на градъ ни. Тѣ вмѣсто да дадътъ поне две пари, захващатъ да викатъ:

на насъ не трѣба читалища, спомоществования и повече училища, ний трѣба да са задоволимъ на днешното си положение. Въ числото на тѣзи Г-да е и нашия Г-нъ свещ., който при поискване волна помощъ за читалището, изрече такива непристойни думи, които ма сърамъ даже да ги пиша и при тѣхъ приложи: азъ ще живѣя само да га храни, на мене училище не трѣба, азъ ако имамъ синъ ще го проводя въ г. Орѣховица, а колкото за помощъ не давамъ, бѣгайте отъ очите ми. Селянитъ които бѣха около него, като чуха такъвъ съвѣтъ отъ Г-на свещ., повториха същото и не даватъ. Такива са свещ. по насъ, взето работя искай префъ! като свѣршвамъ сега съ тѣзи си думи, моля Церково Прѣобрѣщенство Търновския Архиепископъ Г-на Климентъ да обѣрне внимание върху казания свещ. защото въ противъ случаѣ ще бѫда принуденъ да изкажа на явенъ съвѣтъ дѣла които Г-нъ свещ. втрши.

Единъ Лѣсковченинъ.

село Ботево (Юженъ Добр. скол.)

28-и Декември 1882 г.

Г-не редакторе на в. „Славянинъ“

Стореге място въ стълноветъ на уважаеми ви вѣстникъ та обнародвайте настоящата ми днѣска. Нека да ми допускатъ читателите да язвятъ почтавата публика, за наше село що е било прѣди войната и що е днесъ? с. Ботево състои отъ 120 къщи чисти бѣлгари, има и 20 къщи турци. Днесъ това село не отговаря както прѣди, откакъ чата, това съса гордѣене прѣдъ други, да колни села, а най-вече съ черковицата. Но училището ни, които са направени въ единъ дворъ. Тѣзъ Божествени домове красеха селото ни и селенинътъ Ботевчанинъ са поема отъ чувство и радост, като гледаше богоугодно здание посрѣдъ селото си. До училището имахме малко много и читалище, което си бѣхми съставили и читалищно дружество и сѣки трудомюбивъ селенинъ са събиране въчерь и му са прочитане пѣши отъ вѣстникъ и други полезни книжки. За жалостъ като погледа човѣкъ днесъ черковицата ни порутена да са събarya извѣтре изпочупено, изпотрошено, незамазано, нѣма кой да подправи; сичко обратно не както прѣди. Училището ни ако и да не е до тамъ, то ще кажемъ хвала и благодарение на учителя ни Д. Мамарчевъ отъ три години насамъ както е дошелъ въ селото ни и учителствува е полагалъ голѣмъ трудъ и старание и е успѣлъ да тури миръ и тишнина въ училището и учениците ни показаха доста добри успѣхи на испита.

Г-не редакторе, за сега толкова, а за втори пѫти повече.

Г.

Варна 30 Декември 1882 г.

Г-не Редакторе!

Ако обичате напечатайте въ почтаватъ си вѣстникъ слѣдующето:

Вчера, на 29-и, учениците отъ Варненската Държавна Реална Гимназия прѣдставихъ, за въ полза на Дружеството си „Развитие“, трагедията „Смъртъта на Князъ Потемкинъ“ (прѣводъ отъ руски) и въ заключение комедийката „Килия“ отъ И. Христовичъ. Имаше многочислена публика и инесеитѣ въобщѣ много сполучливо се играхъ.

Желателно би било, щото г. г. чиновниците, офицерите и изобицо интелигентнитѣ млади да дадяха иѣкое и друго прѣдставление за да се сближава и онце повече съживява Бѣлгарската публика, а съ парите да се помога на бѣдните ученици.

Единъ зрителъ.

Хюсенче (Осѣнецъ Разградско) 28 Декември 1882 г.

Умолявате ся, господине редакторе, да помѣстите настоящето ми въ единъ отъ ближнитѣ си броеве на почитаемий в. „Славянинъ“.

Преди петъ почти години когато двамата ни священици се поминаха, то духовното имъ началство испрати за прѣменио священодѣйствуване единъ Архимандритъ на име Теофиль. Този испадъни като видѣ че селото ни не е за испущане, прави всякакви интриги да разубѣждава селянитѣ ни отъ да ся снабдятъ съ священици и си пълни торбата. Този калугеръ не трѣбаше да ся допусти, отъ когото слѣдва да стои до сега въ селото ни да се съблазнява, но кого ли го е грижа? Азъ си позволявамъ да извадя на свѣтъ иѣкое отъ дѣлата му, че дано духовното имъ началство побѣзва да го испрати гдѣто му прилича—въ мънастирия. Преди пълко мѣсеца доде въ селото ни една калугерка, която дѣло Архимандритъ прибра на гости въ своята спална стая и слѣдъ като си я задържа иѣкое денонсиция за да му нареди и пречисти жилището и облеклото, пай сетиѣ и събра отъ кѫща въ кѫща достатъчна волна помощъ и си я испроводи. Като и са осладило горната калугерка тѣзи дни пакъ доде на гости у дѣда Архимандрита, който незнаемъ дали пакъ ще гроби селото ни за да и събира помощи. При това паний Архимандритъ се мѣси и въ други езеки работи, и това му памесване ако се не уважи, той лишава селенинъ ни отъ Богомолство. Ездитъ примѣръ. Щедрий ни съселенинъ Никола Димитровъ, подбуденъ отъ набожни чувства наумиѣ да купи съ свои пари единъ полилей за церквата ни, която въ по-слѣдната война се бѣ линила отъ всички си принадлежности. Но въ началото на текущъ мѣсецъ, като са допитали до дѣда Архимандрита, какъвъ да бѫде купението му полилей, той заяви желание самъ да иде да го купи, но на огромни разноски. Пожертвователя отива въ Русе, купилъ и донесе обѣщиани си полилей. Дѣдо Архимандритъ разсърденъ престана да извѣрни Божест. литургия. Дойде врѣмето на ржесието, вѣничанието и рибенитѣ курбани и на дѣда духовника гиѣва премина, а поговорката: сърдитъ попъ праздна му торбичка“ която селенинъ си говоряха помежду си, остана не испълнена. Като има пари, дѣдо духовникъ не само не се сърди, но даже проповѣдва, че безъ курбани се не вѣзва въ царство небесно. Тежко ни! Порицаваме бѣлото си духовенство, че не са стараяло да испрѣгва паството си отъ невѣжеството и вѣбница го подържало въ заблуждението му, а просвѣтението имъ Архимандритъ проповѣда че безъ курбани нѣмало царство небесно за паството му! Колко онце има да се спиша за този святъ иѣкое вѣднинъ, но дано духовното имъ началство го отстрани и испрати искоро тамъ дѣто му прилича, защото пегодоването на селенинъ ни вѣе да препълнива чашата на търнението си. За сега толкова и „имѣй уши слиннати да синнатъ“.

Миналата събота се погребало тѣлото на покойния Гамбета въ Нарикъ най-тържествено. Предсѣдателя на републиката Греви подпишалъ декретъ, съ когото нареди да Гамбета да се зарови на държавенъ счетъ, като бивши шефъ на държавата и съ еничкитѣ по-

чести, които приличат като на единъ държавенъ мъжъ. Приготвленията биле великолепни. Прѣди два дни до погребението, тѣлото на покойния било пренесено въ Бурбонъ, гдѣто народното събрание държи засѣданятията си. Великия салонъ, въ когото нѣкогажъ Гамбета като предсѣдателъ на камарата приемаше гости, билъ преобрѣнатъ въ гора, а наоколо облеченъ съ черно платно. Въ средата на салона било положено тѣлото на Гамбета, а наоколо свѣтилици и вѣници. Приятелите на Гамбета стоели около сандъка цѣлъ день. Народа посещавалъ салона за да види още веднажъ великия си патриотъ. Него денъ около 150,000 души, дошли да видятъ мъртвото тѣло на Гамбета. Въ сѫбота (на 25 дек. 1882 г.) часътъ по 10 прѣди обѣдъ почнало тѣжното, но великолепно тържество, за което увѣряватъ че въ Франция подобно не са помни. Дюгенитъ биле затворени, по къщите са вѣяли черни знамена, а града цѣлъ освѣтленъ. Отъ захранта се събрали народъ около 350,000 души. По заповѣдъ на предсѣдателя цѣлъ гарнизонъ изѣзалъ да отаде честъ на покойния Гамбета; дипломатическото тѣло, сичкитъ министри, сенатори и посланици, сичкитъ генерали и офицери, чиновници, дружества и 500 души депутатия, очаквали да изнесатъ тѣлото на покойния и положатъ на колата, които биле опрѣгнати съ шестъ коне. Спроводътъ отворили конните полицейски, съдѣтъ тѣхъ половина гарнизонъ съ знамена, републиканска гвардия, депутатии а прѣдъ колата вѣници на брой 2,000, съдѣтъ колата вървели сродниците, дипломацията, застежника на предсѣдателя, министрите, предсѣдателите на законодателните тѣла съ членовете, приятелите на Гамбета, останалите депутатии, и войска. Когато съдѣтъ обедъ часътъ по три пристигнали съ тѣлото на покойния на гробищата, тамъ ораторите изговорили своите слова и то министръ Деве въ имѣто на правителството, Брисонъ въ имѣто на камарата и други въ имѣто на адвокатите, въ имѣто на партните, войската му указала посъдната почестъ и тѣло било положено въ привременния гробъ. Сички присъствующи, стари и млади, министрите, посланиците, плакали съ сълзи на очите за смъртта на Гамбета. Ораторите съ плаче говорили и едвамъ си свършили словата; въ кратѣцъ цѣлъ Парижъ и почти цѣла Франция била дълбоко наскърбена. Така заровилъ Френския народъ, своятъ велики съгражданинъ, своя велики патриотъ.

Видѣхме първий брой отъ в. „Съединение“ който починалъ да се издава въ Пловдивъ отъ г-на П. Ив. Берковски. Формата му е много голѣмъ, дано само и фонда му да биде така голѣмъ, та да съществува за много години, защото въ настъ вѣстниците твърдѣ малко живѣятъ. „Съединение“ не имѣлъ да служи нито на една партия, и по видимому не е приятель на Аленко паша.

Изъ София ни съобщаватъ, че въ камарата, нѣсли да станатъ нѣкакви си пригответни запитвания къмъ Н. Пр. Ген. Соболева; запитванията нѣсли да ги дава всеизвѣстния велики патриотъ и бившият предсѣдателъ на Пловдивския окр. съдъ Шиваровъ, комуто се обещалъ голѣмъ меснетъ за този му трудъ. Ако стане подобно нѣщо, рѣда идва на Пловдивци, да попитатъ бившия си предсѣ-

дателъ, на какво основание сѫдените и пресаждаше либералитѣтъ; това тѣ трѣбва да го направятъ, ако на дневния редъ се поставятъ интерпелациите.

Изъ Парижъ съобщаватъ че на 24 м. м., въ Шалонъ умрѣлъ генералъ Шапен, единъ отъ пай способните френски генерали; той са считалъ кандидатъ за предсѣдателъ на френската република. Сичкитъ вѣстници безъ разлика съжеяватъ неговата смърть.

Въ Парижъ Правителството решило, щото покойния генералъ Шапен, да се зарови въ Шалонъ на правителствени разности.

Банката на Гамбета постоянствува да се принесе тѣлото на сина му въ Ницъ.

Гладстонъ се разболѣлъ. Доктора го съвествали да се пази отъ съвакъвъ видъ работа; болестта му не била опасна, страдалъ само отъ безсъние.

Въ Александрия между турската и европейската индия стапало едно сериозно сблѣдѣніе и отъ девѣтъ страни нападали по този азиянинъ убити, а повечето ранени. Песи, чина на сбиванието биле турските токоли и заптии.

ИРИ ТУРКА

НА ВѢСТИКА «РАБОТА»

Вѣстникъ „Работа“ по независимостта отъ редакцията, причини, прекратява своето издание.

На лицата които заплатиха абонамента за вѣстника, редакцията го възвръща спорѣдъ смѣтката.

Въ сѫщото време, редакцията се обръща къмъ всичките истински патриоти съ слѣдующето предложение: парите, които се слѣдватъ да се възвѣрятъ на абонатите, да се жертвуватъ за учреждението въ София на „Скобелевската школа“.

Имената на лицата, които приеха това предложение ще бѫдатъ обнародвани въ мѣстните вѣстници, а пакъ парите ще се предадатъ въ Императорско Руско Дипломатическо Агенство въ София.

Парите на онѣзъ отъ абонатите които не отговорятъ въ течение на единъ мѣсяцъ, ще бѫдатъ предадени въ полза на „Скобелевската школа“.

Лицата, които изявиха желание да получаватъ вѣстникъ „Работа“ и не внесоха до сега стойността му, редакцията пай-покорно моли, да испроводятъ парите по слѣдующиятъ адресъ: София. Въ Русское Дипломатическое Агентство Екатеринѣ Васильевнѣ Арсеньевой, для причисленія къ фонду „Скобелевской школы“.

Имената на онѣзъ, които не внесътъ парите, ще бѫдатъ така сѫщо обнародвани.

Заб. Р. Горното извѣстие отъ редакцията на в. „Работа“ доволно ни очуди! Защо се прекратива издаванието на този органъ, когато той имаше и срѣдства и съко улеснение да съществува, неможемъ да знаемъ; но въ сѫкий случай спиранието на „Работа“ е отъ висока важность, на което причините трѣбва да се потърсятъ и до кокото е възможно откригът. Ний жалимъ за безвременното погребение на този новъ органъ, отъ когото можеше да се очаква едно силено въстание противъ нашите консерватори, които негледахъ на „Работа“ съ добро око.

ТЕЛЕГРАММА

№ 188

Подадена въ Радомиръ на 26 Декември

София до Господина Министра на Вътрешните дѣла.

По случай на тържественното празнуване за освобождението на града Радомиръ, молебствие за здравието и дългогодишното на Негово Височество го сподарятъ ни Александъръ първий на Негово Императорско Величество покровителя ни Александъръ III, упълномощенъ отъ градското население, моля благоизволете, Ваше Високопрѣходителство Господине Министре, да поднесете предъ подножието на Възмобленния ни Князъ нашата любовъ и вѣрноподатически чувства.

Подписанъ: Кметъ Вуисовъ.

ПОДАРЪЖЪ

Познатия на мнозина по родолюбието си Г-нъ Никола С. Ковачевъ комисаръ въ Виена, койго ако и да живѣе далечъ отъ своето отечество, нѣ пакъ не заборавя своя народъ, както вѣка година, тѣй и сега, благоизволи да подари петъ половинъ годишни течения отъ в. „Славянинъ“ т. г. като остави на редакцията, да ги испраща тамъ, за грѣто намѣри за по-нуждно. — Распоредихме ги и испращаме до слѣдующите мѣста:

1. На Военното училище въ София,
2. На Петро Павловската Духовна Семинария.
3. На Бъл. училище въ Никополь.
4. На Реалното училище въ Варна.
5. На Реалното училище въ Ломъ.

Като извѣстяваме това, сърдечно благодаримъ на щедрия подаръкъ на г-на Н. С. Ковачева, когото дао последватъ и други заможни наши единородци.

Редакцията.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЬ.

№ 29.

Настоятелството на Шуменското Читалище „Архангелъ Михаилъ“, пай сърдечно благодари на Г-на Тончя Мариновъ — редакторъ — издателъ на в. „Здравецъ“ — за подаръкъ му на читалището ни сичкитъ течения на „Здравецъ.“

Шуменъ 3 Януар. 1883.

Предсѣдателъ: Г. Д. Балканский.
Чл. Секретарь: К. Савовъ.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЬ.

№ 30

Настоятелството на Шуменското Читалище „Архангелъ Михаилъ“, пай сърдечно благодари на уважаемото Руско-Офицерско Общество въ града ни, за представлението комедиите „Фофанъ“ и „Худой миръ лучше добре соры“ въ полза на читалището.

Шуменъ 3 Януар. 1883.

Предсѣдателъ: Г. Д. Балканский.
Чл. Секретарь: К. Савовъ.

ИЗВѢСТИЕ.

Обявлявамъ на Г-да настоятелите, които са приели да събиратъ спомоществувания за календаря ми да побързатъ по скоро да испроводятъ имената на Г-да спомоществувателите въ редакцията на в. „Славянинъ“ за да ся печатятъ въ края на книгата.

Съ почитание:

В. Димитровъ (Шоборникъ).

Бюстендиъ, 29 Декември 1882 год.